

Universitätsbibliothek Paderborn

**Reveren-||dissimi In Chri-||sto Patris Et Domini, Domi||ni
Hermannii sanctæ Colonien[sis]. ecclesiæ Archiepiscopi,
Principis || Electoris, Westphaliæ & Angariæ Ducis &c.
Iurisdictio-||nis ...**

Hermann <V., Köln, Erzbischof>

Coloniæ, 1529

VD16 ZV 26551

De processu deinceps seruando.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30917

I S T A T V T A
DE PROCESSV

I. Seruetur in omnibus & per omnia tabula in Consistorio pendens, &
statuta domini Roperti,

II. Cum hactenus variatum sit in processu contra iudices & circa inuocationem brachij secularis, vnde plures subortae sunt dissentionum materiae,
Quas amputare volentes post statuta domini THEODERICI ca. de re
ædita sancimus, Quod vbi aliqua mandata contra iudices emittuntur, eadem
lator noster iuratus, pastori parochiae, in qua excommunicatus moratur, tra-
det, & statim pastor eadem perferset ad præfectum seu iudicem temporalem
ibidem, eidemq; mentem & sententiam eorundem exponet, vt sciat an reus ob-
meram contumaciam, an vero ob non solutionem rei iudicatae excommunicatae
sit. Et si ob meram contumaciam, præfetus seu iudex temporalis non expes-
ta citatioñ. quare, designabit pastori diem certam, qui erit infra octo dies
post terminum executionis, qua apprehensurus & repositurus erit contuma-
cem in vincula, & bona eius positurus in arresto, donec excōmunicatus idonee-
caueat, quod contumaciam in forma iuris purgabit, hoc responso accepto, scri-
bet pastor veram & debitam executionem in modum infra scriptum, Execu-
tum est præsens mandatum per me N. Rectorem parochialis ecclesiae N.ans-
no ut in mandato, die N. contra N. iudices per traditionem copiae ad manus eo-
rum, qui intellecto tenore mandati, responderunt se die N. incarceraturos reum
& bona eius arrestatos, quod protestor, &c. præsentibus, &c.

III. Quod si ob non partitione rei iudicatae, aut non solutione reco-
gniti seu confessati, quis excōmunicatus fuerit, Præfetus seu iudex temporalis
post receptum & intellectum mandatum contra iudices, designabit pastori
diem quo pignora erit daturus, Et scribet pastor executionem sub hac forma,
Executum est hoc mandatum die N. per me N. Rectorem parochialis ecclesiae N.
contra N. iudices, qui intellecto tenore mandati, responderunt se die N.
Actori ad eius requisitionem in loco iudicij, sub quo reus habet domicilium se
tradituros pignora, quod protestor.

IV. Comparebit pars aduersa vtroque casu diebus designatis, per
se aut Procuratorem aut Cursorem iuratum, cum taxatione expensarum to-
tius habiti processus, sigillo Curiae nostræ signata, quam iudicibus præsentabit,
Et prior

HERMANNI

Et priori casu ubi reus ob contumaciam excommunicatus est, dabit incarcera-
tio solita alimenta, Praefecto vero & Nuncio iudicij sua iura infra scripta hacte-
nus dari consueta, & incarcerabitur reus, & arrestabuntur bona eius, tam pro
forte & pro predictis taxatis, quam expensis viatici (quas singulis diebus ad
vnam marcam Coloniensem computari volumus,) necnon pro expensis ibi-
dem in iudicio fieri necessarijs. Posteriori uero casu, ubi ob rem liquidam ex-
communicatus est reus, dabunt iudices, tam pro sorte, quam expensis praescri-
ptis, quemadmodum dictum iam est, computandum parti impetranti idonea &
sufficientia pignora, in modum infra scriptum, uidelicet, ut primum dent res
mobiles, quae sine expensis & sumptibus non intertenentur, utputa uina, equos,
boves, aliaq; pecora & res similes, Quod si ille praestō non fint, dent ex suppel-
eili & utensilibus, Quod si desit suppllex, dent immobilia bona, quod si negue
immobilia bona habeat excommunicatus, coniunctetur in vincula donec bonis
suis cedat in forma iuris, saluis dñi Theoderici statutis.

V. Datis pignoribus, procedet hoc modo, Nam si res mobiles sump-
tuosae datae sunt pignori, reseruabantur usque in diem tertium, interim licebit ex-
communicato luere pignus, & soluere sortem & expensas creditori seu impe-
tranti, Quod si id intra triduum non fecerit, taxabuntur pignora à iustatis, & ven-
dentur, fieri creditori ex pretio redacto solutio sortis & expensarum, nisi valo-
r pignorum sorti & expensis æquetur, quo casu dentur pignora in solutum, quod
si meliora sint pignora, creditor illis receiptis, pretium in quo sortem & expensas
excedunt, excommunicato restituet.

VI. Quod si in pignus data sit suppellex, vt enfilia, & aliæ res mobiles,
quæ non expostulant sumptus, ut sunt, cistæ, lecti, lectifernia, uestes, currus,
aratra, carruacæ, &c. reseruabantur res tales diebus decem & quatuor, interim
potestas erit excommunicato easdem luendi, Quod nisi factum fuerit, taxen-
tur, & proclamatæ, exponentur uendendæ, ut ex pretio creditori satisfiat, aut si
emptorem non inuenient, dentur in solutum, quemadmodū de prioribus mo-
bilibus bonis dictum est.

VII. Verum si nullæ res mobiles praestō sint, dabuntur bona im-
mobilia, videlicet domus, uineæ, horti, agri, & sylvae &c. hoc pacto ut pri-
mum per iuratos aestimentur, deinde uero tribus diebus dominicis continuis
proclamatio fiat in ecclesia, ad resciscendum an quispiā ex consanguineis &
atti nentibus excommunicato, seu alius sit qui eadem maioris emere uelit.
Quod si nemo uenerit, tradentur creditori seu impetranti qui eis anno & die,
hoc est, anno toto & sex septimanis utetur & fruetur, interea integrum erit ex-
communicato seu suis proximis & consanguineis, eadem bona redimere, soluta

D in sorte

S T A T V T A

forte & expensis, nemine uero huiusmodi res luente intra annum & diem, facit
et creditor se se ad easdem res per iudicem secundum consuetudinem iudicij &
loci immitti, seu (ut uocant) adiurari, aut easdem pro debito sibi adiudicari.

VIII. At postremo, si excommunicatus repositus sit in uincula,
quod neque mobilia neque immobilia bona habeat, detinebitur in carceri-
bus quandiu creditor seu impetrans soluerit singulis diebus pro alimentis in-
carcerati quatuor hallenses, & nuncio seu commentariensi etiam quatuor hal-
lenses pro iure carceris, Quod si creditor seu impetrans octo diebus id face-
re neglexerit, nuncius impune incarcерatum dimittet, Et erit mandatis Officia-
lis nostri pro illa vice satisfactum.

IX. Interim uero quod excommunicatus apprehensus & receptus
est in carcerem, continuo erit in uinculis, nec dabitur ei copia quoquam exeun-
di, donec mandatis realiter paruerit.

X. Vt autem fraudi quæ circa taxationem bonorum quandoque ad-
hibetur, occurramus, uolumus res per taxatorem, iuste atque ita aestimari ut si
non inueniant emptorem qui tanti eas comparare in animum inducat, Actor
quoque easdem multo minoris faciat, & tanti accipere recuset ipse taxator eas-
dem pretio aestimato recipere compellatur.

XI. Quod si iudices, siue preco, praescripta nostra statuta præuaricati
fuerint contra eos iuxta formam iuris quibuscumq; no obstantibus procedatur.